

Klimatmigration: Början till slutet eller en historia utan slut?

Klimatmigration, eller hur klimatförändringen påverkar migrationsmönster, är ett omstritt ämne. I dagsläget finns ingen internationellt erkänd definition och ännu mindre något beslut angående politiska åtgärder på internationell nivå. Skillnaden i åsikter är djup och sträcker sig från att argumentera för att klimatmigration är något som alltid har och alltid kommer att vara en del av mänsklighetens historia, till att påstå att klimatförändringen kan driva fram stora vågor av klimatflyktingar som i sin tur kommer att leda till stora konflikter - kanske till och med början till slutet.

Den här uppsatsen tittar närmare på den politiska och vetenskapliga debatten och den sociala konstruktionen av klimatmigration. Genom en litteraturstudie identifieras olika perspektiv på frågan - perspektiv som har olika syn på vad som orsakar fenomenet, hur framtiden kommer att se ut samt hur man bäst bör angripa frågan. Samtidigt finns det vissa gemensamma drag mellan de olika perspektiven, något som också lyfts fram och tittas närmare på. Genom litteraturgenomgången framgår det att det finns en rad skilda perspektiv, men att det är svårt att helt och fullt separera dem åt. Det framgår även att debatten på senare tid har vridits mot ett större fokus på förhållandet mellan anpassningsåtgärder till klimatförändringen och migrationsmönster, något som uppsatsen också tar fasta på.

Två perspektiv appliceras på ett fall av klimatmigration – Bangladesh, för att få en djupare förståelse för problematiken. Det ena perspektivet förespråkar en syn på klimatmigration som ett bevis på misslyckandet av anpassningsåtgärder och utsläppsminskningar. Det förespråkar även användandet av termen ”klimatflyktingar” samt ett behov av internationellt skydd för dessa individer. Det andra perspektivet förespråkar istället en syn på migration som en del av ett holistiskt anpassningsprogram till klimatförändringen. Genom planerad migration kan man på ett kostnadseffektivt sätt exempelvis dirigera människor som behöver flytta på grund av klimatförändringen till områden där arbetskraft behövs.

Genom att analysera perspektiven på ett fall av klimatmigration jämförs implikationer av att följa det ena perspektivet mot det andra. Resultatet visar att perspektiven har likheter, exempelvis vikten som läggs vid genomförandet av anpassningsåtgärder, men att synsätt och fokus skiljer sig åt. Luckor i bägge perspektivens policyrekommendationer återfinns och inget av perspektiven ser ut att vara anpassade till dagens klimatpolitiska scen. Som slutsats föreslås att goda exempel bör demonstreras för att väcka politiskt förtroende och stimulera fler åtgärder. Åtgärder måste även ta hänsyn till kontext, politisk vilja och maktstrukturer. Ingen gynnas av att vackra bilder målas upp om hur det skulle kunna se ut, om bilderna inte kan förverkligas - allra minst de mest sårbara.